

‘Inspiratie voor omslag richting Natuurlijke Veehouderij’

Verslag workshop 6 Symposium Zwolle, 14 november 2016

Thema 1: Wat zijn volgens jou de belangrijkste redenen voor verandering in de (melk-)veehouderij? Belangrijkste conclusies:

1. Het milieu wordt het meeste genoemd als reden voor verandering. Daar laat ik dan begrippen als: *bodem, ecosysteem, duurzaamheid, landschap, kringloopgedachte, fossiele brandstoffen* e.d. onder vallen.
2. Als tweede komt het *maatschappelijk draagvlak* aan de orde: de consument/burger wil *schaalverkleining, dierenwelzijn, transparante productinformatie, minder gesleep met producten* en een *meer persoonlijke relatie met zijn/haar voeding en voedselproducent*.
3. *Gezondheid* (van de consument) is verder een belangrijk argument evenals *dierenwelzijn*. Deze begrippen worden evenveel genoemd.
4. Het laatste wat er uit springt, is de *positie van de boer*. Veel mensen vinden dat boeren te weinig aan hun product kunnen verdienen.

Thema 2 Hoe zou volgens jou de (melk-)veehouderij er over 20 jaar uit moeten zien? Belangrijkste conclusies:

Het ideale landbouwmodel van de meeste deelnemers is:

1. *Duurzaam/milieuvriendelijk/in balans met de natuur/in harmonie met de natuur*. (Deze omschrijvingen laat ik onder dezelfde noemer vallen.)
2. Als tweede komt *regionaal* of *lokaal* uit de bus.
3. Daarna scoort *diervriendelijk* hoog, maar ook *boervriendelijk*. Veel deelnemers stellen de boer en zijn positie centraal. Een eerlijke prijs voor een eigen product, wordt als belangrijk gezien.
4. De volgende in de reeks zijn *multifunctionele landbouw* en *kleinschaligheid*.
5. Tot slot noemen veel deelnemers de *maatschappelijke inbedding, grondgebondenheid* en een *korte keten* als belangrijke kenmerken van de toekomstige landbouw.

Thema 3 en 4:

(1) Welke initiatieven zijn hiertoe, volgens jou, van belang?

(2) Wat ga jij daar zelf aan bijdragen?

1. De deelnemers zoeken oplossingen allereerst in het leggen van verbindingen tussen consument en producent en samenwerking tussen alle partijen.
2. Als tweede komt bewustwording aan de orde. Vooral de consument zou zich van zijn gedrag bewust moeten worden.
3. Kennis ontwikkelen en delen wordt daarna veel genoemd, evenals het onderwijs.
4. Vervolgens vinden de deelnemers dat goede voorbeelden getoond zouden moeten worden, om anderen te inspireren en te laten zien dat het wel kan, zelf beginnen.
5. Daarnaast moet ook ruimte zijn en gemaakt worden om te experimenteren, daartoe moet de regelgeving minder belemmerend worden.

Algehele conclusie Workshop:

- Onder de deelnemers is veel overeenstemming over dit onderwerp.
- Er is een veelheid aan oplossingen genoemd, gezocht in bewustwording en verbinding van de verschillende groepen, vooral boeren en consumenten.
- De grote vraag lijkt: wie gaat dit regisseren?